

Wspólne oświadczenie Grupy Wyszehradzkiej oraz Japonii

Partnerstwo oparte na wspólnych wartościach w XXI wieku

Spotkanie Grupy Wyszehradzkiej (GW) oraz Japonii, będące pierwszą turą rozmów prowadzonych na tak wysokim szczeblu przez GW z krajem azjatyckim, odbyło się w Warszawie 16 czerwca 2013 roku. Spotkanie upamiętniło 10. rocznicę nawiązania współpracy GW oraz Japonii. Z ramienia krajów uczestniczących w spotkaniu udział wzięli: premier Republiki Czeskiej Petr Nečas, premier Węgier Viktor Orbán, premier Japonii Shinzo Abe, premier Rzeczypospolitej Polskiej Donald Tusk, a także premier Słowacji Robert Fico.

GW i Japonia (zwane dalej łącznie „obiema stronami”) dokonały oceny ich dotychczasowej współpracy i wspólnie podejmowanych działań w celu wzmocnienia i rozwoju wzajemnych stosunków w przyszłości.

Obie strony postanowiły uznać rok 2014 za Rok Wymiany GW+Japonia, upamiętniając tym samym 10-lecie współpracy i działając na rzecz dalszego wzmocnienia bliskich więzi między narodami.

Uznając wspólne uniwersalne wartości i zasady, takie jak demokracja, praworządność, prawa człowieka, wolność i gospodarka rynkowa, obie strony zaznaczają, że współpraca między krajami GW i Japonią stanowi integralną część i wymierną wartość dodaną partnerstwa strategicznego krajów UE oraz Japonii.

I. Równorzędni partnerzy zjednoczeni w duchu uniwersalnych wartości

Obie strony potwierdziły, że GW i Japonia, współwyznające uniwersalne wartości i współpracujące na równych, partnerskich warunkach w zakresie spraw międzynarodowych, osiągnęły nowy wymiar współpracy, określony jako „Partnerstwo oparte na wspólnych wartościach w XXI wieku”.

GW i Japonia potwierdziły, że partnerstwo z krajami współwyznającymi uniwersalne wartości stało się istotne i konieczne dla pokoju i dobrobytu na całym świecie. Japonia niezwykle wysoko ocenia rolę i znaczenie GW, która po pomyślnie zakończonym procesie demokratyzacji na początku lat 90. ubiegłego wieku i przystąpieniu do UE w 2004 roku, odgrywa kluczową rolę w strukturach unijnych jako lider w szerzeniu demokracji, zwłaszcza na terenie Europy Wschodniej.

Podzielając zaangażowanie i przywiązanie do demokracji i praworządności, Japonia i kraje GW wyrażają gotowość połączenia swoich wysiłków w celu wspierania dobrych praktyk w zakresie praworządności i dobrze pojętej współpracy w stosunkach międzynarodowych i gospodarce światowej.

Znaczenie Partnerstwa Wschodniego

Japonia podkreśliła swoje poparcie dla polityki Partnerstwa Wschodniego UE, która przyczynia się do demokratyzacji i popularyzacji gospodarki rynkowej w całej Europie Wschodniej. GW i Japonia uznają, że zarówno Japonii, jak i UE, zależy na bardziej wnikliwym zbadaniu możliwych obszarów współpracy w zakresie polityki demokracji, praworządności, praw człowieka i podstawowych swobód obywatelskich; obie strony wyrażają silne pragnienie dalszego rozwijania stosunków UE-Japonia w ramach współpracy GW oraz Japonii.

Japonia z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie GW w wymianę doświadczeń na temat

reform i procesu transformacji z partnerami z Europy Wschodniej, a także programu *Visegrad 4 Eastern Partnership (V4EaP)* stworzonych przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki. Program ma na celu ułatwić procesy transformacji systemowych i demokratyzacji w krajach Partnerstwa Wschodniego. Program GW i PW, realizowany przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki (IVF), może stać się odpowiednią platformą dla przyszłych wspólnych działań krajów GW i Japonii.

Obie strony uznały, że Seminarium zatytułowane „Grupa Wyszehradzka i Japonia razem dla Partnerstwa Wschodniego” połączone z otwartą dyskusją, przeprowadzone przez *Josai University Educational Corporation* w Tokio w lutym 2013 r., przyczyniło się do wzmocnienia współpracy pomiędzy krajami GW i Japonii w zakresie rozwoju Partnerstwa Wschodniego.

Japonia zamierza oddelegować przedstawiciela wysokiego szczebla na Szczyt Partnerstwa Wschodniego (PW), który odbędzie się w Wilnie w listopadzie 2013 roku, w celu wzmocnienia współpracy w przyszłości.

Współpraca w ramach Oficjalnej Pomocy Rozwojowej (ODA)

Państwa GW doceniają udzielaną przez Japonię ODA na rzecz krajów rozwijających się, zwłaszcza państw Partnerstwa Wschodniego. Japonia z zadowoleniem przyjmuje fakt, że państwa GW stały się integralną częścią globalnej społeczności darczyńców.

GW i Japonia potwierdziły swoje ciągłe zaangażowanie w promowanie idei demokracji i gospodarki rynkowej na całym świecie. Obie strony wyraziły chęć wymiany wiedzy i doświadczenia w ramach współpracy rozwojowej, a także wskazania skutecznych sposobów na taką wymianę doświadczeń w ramach ODA w krajach Partnerstwa Wschodniego. Mając powyższe na uwadze, obie strony wyraziły chęć zorganizowania seminarium poświęconego ODA, w celu upowszechniania ich dotychczasowego doświadczenia w zakresie ODA w krajach Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich. Ponadto Japonia poinformowała, że wyznaczy swojego oficera łącznikowego przy każdej Ambasadzie Japonii we wszystkich krajach GW; krok taki ma zapewnić stworzenie skutecznego mechanizmu przekazywania informacji dotyczących japońskiej pomocy rozwojowej na rzecz krajów PW. GW z zadowoleniem przyjęła inicjatywę Japonii oraz potwierdziła gotowość do koordynowania własnych programów w ramach ODA.

Współpraca z właściwymi organizacjami i instytucjami

Japonia z wielkim uznaniem odniosła się do roli, jaką GW odgrywa we Wspólnocie Demokracji, Międzynarodowym Centrum Transformacji Demokratycznej, oraz Europejskim Funduszu na rzecz Demokracji. Z kolei GW podkreśliła niezwykle pozytywną rolę, jaką Japonia odgrywa we Wspólnocie Demokracji i na innych forach międzynarodowych.

II. Współpraca w zakresie bezpieczeństwa

Podczas spotkania GW i Japonii omówiono kwestie bezpieczeństwa w wymiarze ogólnoświatowym i regionalnym. Obie strony potwierdziły swoje zaangażowanie we współpracę z Organizacją Narodów Zjednoczonych, Unią Europejską i Paktem Północnoatlantyckim (NATO), a także z innymi multilateralnymi instytucjami międzynarodowymi, w celu promowania i budowania globalnego bezpieczeństwa. Obie strony podkreśliły, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia, terroryzm, cyber-terroryzm, rozprzestrzenianie broni rakietowej i technologii jej budowy, przestępczość zorganizowana i nielegalny handel bronią nadal stanowią poważne zagrożenie zarówno dla bezpieczeństwa międzynarodowego, jak i gospodarki światowej. GW i Japonia potwierdziły znaczenie utrzymania porządku prawnego na morzach i oceanach w oparciu o zapisy prawa międzynarodowego i zasadę swobody i

bezpieczeństwa żeglugi. Obie strony zaznaczyły, że oceany, jako dobro wspólne całej ludzkości, powinny być otwarte, wolne i bezpieczne; podkreślono także znaczenie przestrzegania tychże zasad w myśl prawa międzynarodowego, w tym Konwencji ONZ o prawie morza.

Obie strony z zadowoleniem przyjęły rozwój przyjaznych stosunków między Japonią i Paktem Północnoatlantyckim (NATO) jako, że jest to istotny element polityki wspólnego bezpieczeństwa. W tym duchu, obie strony potwierdziły swoje zaangażowanie na rzecz zintensyfikowania dialogu politycznego i rozwoju praktycznej współpracy w zakresie wspólnych, globalnych wyzwań i w obszarach pozostających w zainteresowaniu wszystkich stron. GW i Japonia potwierdziły również, że Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i jej Partnerskie Kraje Współpracy uzupełniają się w zakresie promowania bezpieczeństwa w regionie euroatlantyckim i euroazjatyckim, a także w Azji i regionie śródziemnomorskim. V4 i Japonia potwierdziły ponadto, że działania w ramach polityki zarządzania kryzysowego i budowania pokoju w krajach w sytuacji pokonfliktowej, prowadzone w ramach Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE (WPBiO), mają szczególne znaczenie dla krajów wychodzących z konfliktów.

Obie strony wyraziły pogląd, że kwestia utrzymania stabilności i rozwoju Azji Wschodniej jest niezbędna dla zapewnienia pokoju i dobrobytu społeczności międzynarodowej jako całości. GW i Japonia uznają, że bezpieczeństwo Azji Wschodniej i Europy jest ściśle powiązane i postanawiają podjąć działania na rzecz poprawy wzajemnego zrozumienia problemów bezpieczeństwa na szczeblu regionalnym. Obie strony zgodziły się co do wagi stosowania się do prawa międzynarodowego, szczególnie w zakresie sprawach morskich. Mając powyższe na uwadze, obie strony uznają wagę zapewnienia skutecznej kontroli eksportu broni oraz towarów i technologii podwójnego zastosowania w tym regionie.

GW i Japonia wyraziły poważne zaniepokojenie prowadzonymi przez Koreę Północną programami nuklearnymi i raketowymi, w tym programem wzbogacania uranu. Obie strony z całą surowością potępiają przeprowadzony 12 lutego 2013 r. przez Koreę Północną test atomowy oraz próby raketowe przeprowadzone w kwietniu i grudniu 2012 roku jako brutalne naruszenie stosownych rezolucji Rady Bezpieczeństwa NZ (RB ONZ). Obie strony wezwały Koreę Północną do podjęcia konkretnych działań w kierunku denuklearyzacji, jak również do pełnego wdrożenia stosownych rezolucji RB NZ, w tym Rezolucji 2094 i zapisów Wspólnego Oświadczenia Rozmów Sześciostronnych z 2005 roku. Obie strony wyraziły najwyższe zaniepokojenie przypadkami łamania praw człowieka w Korei Północnej, a także stanowczo wezwały Koreę Północną do natychmiastowego rozwiązania budzących troskę społeczności międzynarodowej kwestii humanitarnych, w tym przypadków uprowadzeń obywateli.

Obie strony potwierdziły swoje zaangażowanie na rzecz budowy stabilnego, bezpiecznego i samodzielnego państwa Afganistan po 2014 roku. Biorąc pod uwagę ostatnie wydarzenia, GW i Japonia wyrażają zaniepokojenie stanem bezpieczeństwa i sytuacją humanitarną w regionie Sahelu, w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie. W kwestii irańskiego programu nuklearnego, GW i Japonia potwierdziły, że Iran winien bezwzględnie, w pełni i bezzwłocznie wywiązać się ze swoich zobowiązań międzynarodowych, w tym zapisów stosownych rezolucji Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) i RB NZ, w celu przywrócenia zaufania społeczności międzynarodowej do pokojowego charakteru irańskiego programu jądrowego. Obie strony podkreśliły swoje poparcie dla rozmów grupy UE 3+3, których celem jest wypracowanie wspólnego, zgodnego i długofalowego rozwiązania kwestii irańskiego programu nuklearnego.

W celu pogłębienia współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa, GW i Japonia wyraziły zamiar wspólnego zorganizowania Seminarium na rzecz Bezpieczeństwa podczas węgierskiej prezydencji w GW, która rozpoczyna się w lipcu 2013 roku.

Współpraca w ramach ONZ

GW i Japonia potwierdziły znaczenie kompleksowej reformy ONZ, ze szczególnym uwzględnieniem reformy Rady Bezpieczeństwa NZ. Obie strony podkreśliły konieczność zwiększenia skuteczności tego organu, przejrzystości i reprezentatywności działania Rady, aby odzwierciedlała ona obecną, faktyczną sytuację międzynarodową. W związku z tym, obie strony potwierdziły swoją wolę współpracy na rzecz reformy Rady Bezpieczeństwa, włączając w to kwestie jej rozszerzenia w zakresie zarówno stałych jak i niestałych członków.

III. Współpraca w dziedzinie gospodarki, nauki, technologii i innowacji

GW i Japonia potwierdziły, że obie strony mają wspólny cel, jakim jest rozwój praktycznej współpracy w dziedzinie gospodarki, nauki, technologii i innowacji. Japonia uznała, że dynamicznie rozwijające się rynki krajów GW stwarzają atrakcyjne możliwości dla firm japońskich; kraje GW uznały z kolei, że japońskie firmy działające na rynkach GW przyczyniają się do tworzenia nowych miejsc pracy. V4 podkreśliła istotną rolę, jaką IVF odgrywa w rozwoju współpracy w tych dziedzinach .

Współpraca w dziedzinie energetyki i klimatu

GW i Japonia omówiły swoje dotychczasowe osiągnięcia w takich dziedzinach, jak energetyka jądrowa, ochrona środowiska, oszczędność energii oraz źródła energii odnawialnej. GW i Japonia wyraziły duże zainteresowanie dalszym pogłębieniem wzajemnej współpracy w wyżej wymienionych obszarach. Japonia potwierdziła swoje zaangażowanie na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa jądrowego na całym świecie, poprzez przekazanie swojej wiedzy i doświadczenia, nabytych w wyniku wypadku w elektrowni jądrowej TEPCO Fukushima Daiichi.

GW i Japonia z zadowoleniem przyjęły fakt, że przedstawiciele sektora prywatnego obu stron wykazali zainteresowanie konkretnymi formami współpracy w dziedzinie energetyki jądrowej i bezpieczeństwa. W celu zidentyfikowania dalszych możliwości współpracy w zakresie wydajności energetycznej, państwa GW zostają zaproszone do udziału w nadchodzącym Seminarium GSEP (Globalnego Partnerstwa na rzecz rozwoju efektywności energetycznej) organizowanego przez Polskę i Japonię w Warszawie jesienią 2013 roku. GW i Japonia wyraziły swoje zaangażowanie na rzecz konstruktywnego współdziałania w zakresie globalnych negocjacji klimatycznych, w celu stworzenia do 2015 roku nowych, sprawiedliwych i skutecznych międzynarodowych ram współpracy dla wszystkich Interesariuszy, szczególnie w kontekście zbliżającej się Konferencji Stron UNFCCC (COP19, Warszawa, listopad 2013 r.).

Rozwój wymiany handlowej, inwestycji i współpracy w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw

Obie strony wyraziły przekonanie, że wzmocnienie więzi gospodarczych, w tym rozwój handlu i inwestycji, jak również wymiana doświadczenia w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw, są niezbędne do utrzymania i dalszego rozwoju szeroko rozumianych relacji między GW i Japonią.

GW i Japonia potwierdziły, że kompleksowa Umowa o partnerstwie gospodarczym (EPA) / Umowa o wolnym handlu (FTA) między Japonią i UE znacznie zwiększy dostępność rynków dla firm japońskich i krajów GW, tym samym przyczyniając się do wzmocnienia stosunków gospodarczych między obiema stronami.

Współpraca w zakresie nauki, technologii i innowacji

Kompleksowe promowanie współpracy w dziedzinie nauki, technologii i innowacji zapewnia wiele wzajemnych korzyści dla krajów GW i Japonii. Kraje GW podkreśliły istotną rolę, jaką Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki (IVF) odgrywa w pogłębianiu współpracy w tych dziedzinach. GW i Japonia z zadowoleniem przyjmują działania podejmowane przez Japońską Agencję Nauki i Technologii (JST) i IVF oraz Słowacką Akademię Nauk (SAS) na rzecz wspólnej organizacji "Warsztatów SAS-IVF-JST" na Słowacji w lipcu 2013 roku.

IV. 2014 - Rokiem Wymiany GW+Japonia, promującym rozwój kontaktów międzyludzkich

Kraje GW i Japonia podkreśliły znaczenie rozwoju bezpośrednich kontaktów międzyludzkich w wielu różnych dziedzinach, takich jak kultura, handel i turystyka, propagowanych wspólnie przez rządy i sektor prywatny obu stron. Obie strony popierają pomysł mianowania Ambasadorów przyjaźni, których zadaniem będzie promowanie roku 2014 jako Roku Wymiany GW+Japonii.

Solidarność krajów GW po wielkim trzęsieniu ziemi we wschodniej Japonii

Wielka solidarność krajów GW z Japonią znalazła swój wyraz w moralnym i materialnym wsparciu okazanym przez te kraje po katastrofalnym trzęsieniu ziemi we wschodniej Japonii w marcu 2011 roku. Japonia wyraziła ogromną wdzięczność za wsparcie otrzymane od rządów i obywateli krajów GW. GW wyraziła wielki podziw dla odwagi i wytrwałości obywateli i władz Japonii w ciągu dwóch lat po tym wydarzeniu, kiedy to udało się w znacznym stopniu zlikwidować skutki trzęsienia ziemi.

W celu przyspieszenia wysiłków na rzecz odbudowy zniszczonych obszarów, obie strony uznały za niezwykle istotne, aby Japonia nadal regularnie przekazywała wyczerpujące informacje na temat bezpieczeństwa żywności i aktualnych poziomów radioaktywności na obszarach zagrożonych, co posłuży dalszemu wzmocnieniu wymiany handlowej między krajami GW i Japonią.

Kultura i oświata

Kraje GW i Japonia podkreśliły swoje wielkie uznanie dla wysiłków podejmowanych przez rządy i sektor prywatny obu państw na rzecz pogłębienia wzajemnego zrozumienia, przejawiające się w różnorodnych inicjatywach mających na celu promocję kultur obu stron. Kraje GW z uznaniem odniosły się do polityki „Cool Japan”, której celem jest promocja i pogłębianie wiedzy o kulturze japońskiej na całym świecie. Obie strony w szczególności z zadowoleniem przyjmują działania podejmowane przez Środkowoeuropejskie Stowarzyszenie Kulturalne Nō i Kyōgen na rzecz wspierania młodych talentów i promowanie wymiany studentów.

GW i Japonia wyraziły swoje uznanie dla wysiłków podejmowanych przez instytucje i placówki oświatowe na rzecz poprawy znajomości języków obcych i popularyzacji programów wymiany studentów. Obie strony z zadowoleniem przyjęły również fakt, że w placówkach oświatowych w Japonii coraz częściej organizowane są lekcje języków państw GW. GW i Japonia szczerze zachęcają Centrum Kultury Japońskiej w Budapeszcie, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie, Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie i Uniwersytet Karola w Pradze do dalszego odgrywania aktywnej roli w procesie poprawy znajomości języka japońskiego i kultury japońskiej w krajach GW.

Kraje GW i Japonia wyraziły chęć wspierania rozwoju turystyki w swoich krajach, jako sposobu na osiągnięcie lepszego, wzajemnego zrozumienia.

Rozwój kontaktów między młodzieżą

Wymiany dla młodzieży jest podstawowym narzędziem służącym wzmocnieniu przyszłych stosunków pomiędzy krajami GW i Japonią. Mając powyższe na względzie, GW i Japonia podkreśliły niezwykle wysoką wartość programów typu *Working Holiday Scheme*, które służą promowaniu interakcji międzyludzkich i rozwojowi wzajemnych kontaktów pomiędzy młodymi ludźmi.

V. Płaszczyzny przyszłego dialogu

GW i Japonia wyraziły silne pragnienie dalszego rozwoju partnerskich relacji, w oparciu o wspólne wartości, poprzez dialog na różnych płaszczynach. W celu pogłębiania wzajemnego zrozumienia i współpracy, GW i Japonia podkreśliły znaczenie utrzymania regularnego dialogu na wysokim szczeblu w ramach Szczytów Japonia+GW oraz spotkań ministrów spraw zagranicznych obu stron.

Obie strony wyraziły chęć nawiązania okresowego dialogu między Prezydentą GW a Ambasadorami Japonii akredytowanymi w krajach GW, a także dialogu między Ambasadorami krajów GW akredytowanymi w Japonii z przedstawicielami władz japońskich, w celu rozwoju dalszej współpracy z krajami GW.

Ponadto, obie strony wyraziły zamiar utworzenia grupy ds. Dialogu Politycznego GW i Japonii, w celu dalszego pogłębiania zrozumienia dla zagadnień międzynarodowych.

Japonia ogłosiła, że zamierza zwrócić się z prośbą do premiera Węgier, czyli gospodarza kolejnej Prezydencji GW, o ocenę przebiegu obecnego Spotkania GW i Japonii, podczas oficjalnej wizyty Premiera Węgier w Japonii.